

je posuta — beli listki
cvetja čremse tu ležijo.

Tiho vse je naokoli.
Luci bistro se ozira
po vseh stezkah. Vse je tiho.

Drobni detel dolbe nekje
deblo staro. Lastavic
vrišč razlega se od stolpa
časih lahko, časih krepko.

Luci pa gre hitro dalje.

Tu-le ta klop... Kako silno
srce ji sedaj zatolče!
Kri ji šine v lice kakor
ogelj... Klop je prazna... Gorek
vzduh okoli, kot presičen
s starim vonjen po plesnjavi...
Luci na obraz lepe se
nitke pajčevin in v lica
treskajo komarji besni ji...

Luci pravi sama sebi,
da gre kar tako, na sprehod,
da ne išče tu ničesar —
toda zmir hitreji stopa,
vedno gleda po vseh kotih,
po klopeh — povsodi prazno...

Dvakrat park prehodi celi,
solnca luč postaja žolta
vedno bolj. Ker težke pare
so skalile jo deževne.
Listje začne trepetati
na lahnó, kot bi trenutka
balo se bodočega...

V tem s cerkvenega se stolpa
zvonček oglasi mrtvaški.
Tožno presunljivi zvok ta
krepko se do sem razlega,
zid in drevje ga odbija,
da odmeva tu.

Kar groza
Luci hipomo prešine.

Glavo sklone in beži in
zdi se ji, kot bi odkodi
nanjo gledala ta glava,
znana in prečudna glava,
ki zaman jo išče danes.
Zadnje dni si ni nikakor
mogla je predstaviti, zdaj
vidi jasno, intenzivno
jo: tak mirno gleda vanjo
in vendar toliko groze
v teh potezah je...

Mrtvaški
zvon še vedno poje. Naglo
po stopnicah, drevorevu
šla je in iz parka...

Teta
na dvorišču govorila
z oskrbnico je.

»Pomisli,
Luci, vbožec že umrl je«,
kliče ji.

Ta kratki stavek
živce vse izpreleti ji.
In zazdi se ji, da to ji
že je znano. Da ji pravil
nekdo v parku je. Vprašala
po imenu ni... nič več
ni vprašala — vedela je...

RUSKE KURZISTKE V PARIZU. BOŽ. TVORCOV. KALUGA.

Znano je, da ruski mladini domače
šole ne zadostujejo. Zakaj ne, tukaj ne
bomo razpravljali, rečemo samo, da glavni
uzrok tej anormalnosti ni niti naša svo-
boda, ili, kakor pri vas mislijo tisti, kateri
menijo, da Rusijo znajo, naša nesvoboda,
niti inferiornost naše šole i naše vede, a
razun praktičnih smer, izučenja jezikov,
tiči ta uzrok globoko v razvoju ruske

obrazovanosti i ruskega značaja v obče: To je tista nesamostalnost, to je tisto nizko poklonstvo, s katerim veči del ruske inteligencije vzira na vse ne svoje ter trepeče pred vsem, kar je za svojo mejo; pribavimo še neobuzdanost in razposajenost slovanske plitve prirode, od kojih posebno ruska mladina trpi i se voljno i nevoljno prši v vse konce i kraje sveta, i anormalnost, o kateri smo spregovorili, pojme vsak, kdor jo sploh pravilno pojmiti hoče.

Posebno mnogo je ruske mladine, možke i ženske, v Parizu, mladine učeče se, ne pa take, o kakoršni vemo še samo iz spominov starih, dobrih časov, ko so ruski plemiči pariške ulice še z srebrom i zlatom posipavali. O možki spregovorimo drugokrat i na drugem mestu; danes nekaj, i sicer nekaj dostovernega, samo o ruskih dijačkah, o ruskih učenih dekletih v Parizu, nekaj zanesljivega, bezpristrastnega i resničnega na podlagi tistih prekrasnih člankov, ktere je prijavil „o ruski učeči se mladini v Parizu“ g. „ruski opazovalec“ v N.o 120., 121. i 122. „Mosk. Vedom.“ za t. l.

Torej ruskih dijaček je v Parizu mnogo, pa točnega števila jim do zdaj ni, ker do zdaj o njih statistike nikdo še ni napisal, pa kolikor koli bi jih bilo, meneje jih je, precej meneje, nego pa dijakov.

Ruska dekleta prihajajo v Pariz, da bi se resno pečale z vedo, i zares pravilno hodijo v Sarbonno, se pridno učijo i se z politiko primerno le malo pečajo i bavijo.

Ruske studentke so većinoma ubožne i trpijo telesno nujo, mejtem ko se v npravstvenem obziru obnašajo bezmadežno. V tem obziru v obččenju z možkimi dohajajo do take resnosti, da prosto šalo možkega prijemljejo v pomenu ne npravnem, kakor da bi hotel posegnoti na njihno nedolžnost. Znano pa je, da Francozi burke ljubijo i da bez zabave dveh pomenov z ženskami kar živeti ne morejo. Vsled ta-

kih svojih navad, ili prav za prav razvad, naletavali so pri ruskih dekletih na take neprijetnosti, kterih sami niso pričakovali, kakor, na primer, na osvečo z orožjem, kar se je priključilo prof. Deschanel-ju.

Zbog tega dobile so ruske dijačke priimek „nedotik“ ter imajo mir i pokoj pred studenti, kar je do npravov, pač pa jih dražijo i zasmehujejo, kakor so razvajeni mladiči siti i pijani, da bez vsakega resnega dela i posla.

Mej ruskimi tečajkami je tudi precej Židinj, pa o teh ne bomo govorili, Židinjje živijo za se i nikogar v svoj krožek ne puščajo; beseda bo le o tečajkah ruske narodnosti, ne pa le ruske državnosti.

Unajnost študujočih Rusinj je taista, ktera je v sami Rusiji: oblačijo se priprosto, nekoliko umazano, i, se ve da, ne iziskano, i so vselej nekoliko v neredu. Jasneje, da s tem bravujejo, kakor da bi hotele pokazati s tem, da niso navadne smrtne ptičice, posebno pa, da niso Francozinje. I res je, na mnogoljudnih ulicah pariških vselej moremo po privedenih uzrokih razločiti rusko kursistko, i francozke ženske jih ne ljubijo, ker ne skrbijo, kakor to delajo Francozinje, najprej i najbolj za svojo unajnost.

Opisana črta ruske tečajke je sama po sebi nesimpatična, pa v danem slučaju jo nadomešča njena npravstvena čistota, njena pridnost v svojem delu i njeno preprosto, da, celo pičlo življenje. Navadni ljudje kar strmijo ter se čudijo pičli hrani teh mladenk. Nektere jedo samo enkrat na dan i se pogosto nahajajo v nevarnosti, da jim ne bo, razun milega neba, nikakega prenočišča, ker ne morejo oplacati si stanovanje. Tem ne meneje še pogosto pomagajo ili s koščkom kruha ili s koščkom mesa svojemu bratu-zemljaku, studentu ruskemu, kteri tudi veči del sedijo bez groša v Parizu, na hrani sv. Antonija.

Ruske kursistke zahajajo v Pariz najbolj zato, ker menijo, da si le tam morejo

pridobiti resno naobrazbo, i to je tisti priznak, po katerem se tak odlikujejo od svojih bratov-zemljakov, to je tisti uzrok, po katerem ruska kursistka živi čisto po drugačnem, nego pa živi ruski student v Parizu. Učenje jim je na Francozkem težavno; kajti večina ne zna francozkega jezika iz doma, i treba jim je celo leto, da bi se francosčine privadile toliko, da bi mogle slušati francozka predavanja. Pečajo se najbolj z zdravilstvom i slovesnostjo, le v poslednjo dobo so se vzele tudi za pravovedenje; kajti do zdaj se v Parizu le dve ženski bavite s pravnimi, dasi neki prav uspešno.

V obče ruske dijačke v Parizu proizvajajo boljši utis, nego pa ruski dijaki, kojih prebivanje v Parizu nima nobene raison d'êter: to dela le strast k politikanstvu, strast k vsakim reorganizacijam sedanjega socialnega stroja človeške družbe. Pa izjeme so povsod, izjeme so tudi gledé čistosti npravov i ukaželnosti ruskih tečajek v Parizu. Naj večja poguba pa za nje same i velika zguba i nesreča za njih domovino pa je, se ve da, to, da živé v Parizu po nekoliko let, pozabljajo Rusijo i vse rusko, pozabljajo celo svojo milo materinščino, svoj ruski jezik, kar pa jim, se ve da, prav nič ne preči z aplombom propovedovati organizacijo ruske države po francozkem kopitu, kaj še! Silijo jej še bolj napredne teorije, nego je teorija republikanska, silijo jej „le mot extrême“ najbolj razrušiteljnih socijalnih nauk...

Vse te prav za prav zgubljene sirote, odtrgane od svojega lastnega telesa — ruskega naroda, sodijo o Rusiji po tistih socialističnih i anarhičnih knjižicah, ktere širijo o Rusiji le klevete, ktere navadno dohajajo do neumnostij za neumneže. Naše dijačke, posebno pa naši dijaki, ruski dijaki v Parizu, prijemljejo te norčarije podpolnih izdanij za zlate besede, za neoprovržno istino, i prav imajo tisti, ki pravijo, da vsak pošten Francoz o Rusiji pravil-

neje sodi, nego o njej, svoji domovini, sodi ruska mladina! Žalostna resnica, pa ne menj, če ne še bolj žalostna je slaven-ska slepota...

NAŠE UČITELJICE. PIŠE X.

Mnogo učiteljev in učiteljic na deželi toži zoper sedanje stariše, da zanemarjajo svojo deco, da šola ne more zidati, če stariši podirajo, da matere nimajo pojma o vzgoji otrok itd. Kdo so pa ti stariši, te matere? Ali ne mar večjidel že gojenci sedanje, nove šole! Kdo je vzgojil sedanje stariše? Ali ne mar učitelji-učiteljice! Učitelji-učiteljice niso torej le gojitelji otrok, temveč gojitelji gojiteljev otrok, torej starišev.

Dajte nam dobrih mater, in narod bo srečen. Od kod pa dobiti dobrih mater? Učiteljica je gojiteljica mater! Dajte nam torej dobrih učiteljic, in imeli bomo dobrih mater in narod bo srečen!

Vsaka ženska, ki postane učiteljica, mora biti izobrazena in dobro vzgojena. Ali je pa mogoče govoriti o človeku v devetnajstem letu njegovega življenja že o dovršeni izobrazbi in vzgoji, med tem ko človek potrebuje poduka od zibeli do groba? Ako človek potrebuje poduka vse življenje, je naravno, da je človeka mogoče vzgojevati in izobraževati, a popolnoma vzgojiti in izobraziti nikoli, ker popolnost ni lastnost človeška. A učiteljica je človek in kot tak, dasiravno sama vzgojevalka in izobraževalka, vendar potrebuje še vedno za-se vzgoje in izobrazbe. Kdo pa naj spopolnjuje njo? Šole je dovršila, izpite prebila. Sedaj ji ne ostane družega nego človeška družba, knjige in časopisi. Ali se pa učiteljici nudi prilika, da se more prosto gibati v človeški družbi? Ali je učiteljica v takih gmotnih razmerah, da si zamore preskrbeti primernih knjig in časopisov? Žalibog ni prvo ni drugo